

Підручник української літератури для 5 класу НУШ як засіб формування читацької грамотності учнів

О. А. Слижук,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
провідний науковий співробітник*

відділу навчання української мови та літератури

Упровадження Державного стандарту базової середньої освіти в 5 класі НУШ потребує підготовки якісних підручників, навчальних посібників та їх методичного супроводу. Підручник української літератури для 5 класу (автори – Т. Яценко, В. Пахаренко, О. Слижук) вирізняється змістовим наповненням, орієнтованим на формування читацької грамотності – системи здобутих в процесі навчання літератури предметних знань, сформованих читацьких умінь і навичок, ціннісних орієнтирів, що сприяють сприйняттю, розумінню, інтерпретації та використанню художніх творів, інформаційних текстів, медіатекстів для інтелектуального, читацького та особистісного розвитку учнів.

В основу підручника покладено методику формування читацької грамотності учнів 5 класу, що орієнтована на вироблення кількох груп умінь: 1) працювати з текстом – знаходити й виокремлювати інформацію, визначати наявність або ж відсутність необхідної інформації у тексті; 2) розмірковувати про сприйняту із художнього твору інформацію – вирізняти факти та судження, розуміти основний зміст тексту, авторський задум, встановлювати причиново-наслідкові зв'язки, мотиви вчинків і поведінки героїв, характеризувати персонажів, формулювати висновки; 3) осмислювати зміст і форму тексту – розуміти жанр, композицію твору, висловлювати власну думку про прочитане; 4) застосувати здобуту з навчального та художнього тексту інформацію для практичного розв'язання проблем, виявляти зв'язок прочитаного із сучасністю.

Теоретичні відомості в кожному тематичному блоці підручника сформульовано доступно, відповідно до вікових особливостей п'ятикласників, докладно проілюстровано текстами художніх творів і супроводжуються системою запитань і завдань, що передбачають їх практичне застосування.

Послідовність і наступність у викладі матеріалу підручника реалізується шляхом змістового наповнення рубрик «Читацький путівник», «Ти вже знаєш», «Ти вже вмієш»; запитань і завдань, логічно вмотивованих змістом художнього тексту; урахуванням «кліповості мислення» сучасних учнів-читачів, тому передбачено читання великих за обсягом літературних творів логічно завершеними частинами та виконання завдань на передбачення інформації, подій, сюжетних поворотів, вчинків персонажів й активізацію уваги учнів.

Кожна навчальна тема передбачає діяльність учнів за таксономією Блума-Андерсона (знання-розуміння-застосування-аналіз-оцінка-створення).

У підручнику представлено цікавий для п'ятикласників мистецький контекст, що сприяє усвідомленню художньої своєрідності, змістової цінності та різноманітності вираження авторської ідеї прочитаних текстів.